

Силабус курсу:
УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ КУЛЬТУРИ

**СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	ДРУГИЙ (МАГІСТЕРСЬКИЙ)
<i>Спеціальність:</i>	034
<i>Рік підготовки:</i>	1
<i>Семестр викладання:</i>	2
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	3,0
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	екзамен

Автор курсу та лектор:

д-р філос. н., доц., Леонтєва Вероніка Миколаївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

професор кафедри філософії, культурології та інформаційної діяльності

посада

leonteva@snu.edu.ua

+38-066-447-37-

Телеграм:

+38-066-447-37-10

Teams, за розкладом

електронна адреса

10

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

д-р філос. н., доц., Леонтєва Вероніка Миколаївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

leonteva@snu.edu.ua

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «**Викладач лабораторних та практичних занять:**», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:	Надання здобувач(к)ами системи знань про управління закладами культури та його специфіку в нових умовах розвитку України та світу. Предметом дисципліни є закономірності та вимоги до управлінської діяльності керівника/-ці закладом культури. Завданням дисципліни є розкриття особливостей управління закладами культури в єдності юридичного, економічного, комунікативного, етичного та гендерного аспектів професійної діяльності їхніх керівників/-ць.
Результати навчання:	ПРН5. Організовувати та підтримувати комунікації з органами влади, науково-дослідними установами, інформаційно-аналітичними службами з питань культури. ПРН9. Організовувати і управляти діяльністю закладів культури та відповідними структурними підрозділами підприємств і установ. ПРН10. Мати навички вироблення та ухвалення управлінських рішень з управління закладами та установами культури чи відповідними структурними підрозділами у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах. ПРН12. Розуміти і застосовувати для розв'язання складних задач і проблем культурології методи стратегічного планування, прогнозування, моделювання культурних політик. ПРН14. Знати та керуватись законодавством України в галузі культури, освіти, мистецтва, культурної спадщини і охорони пам'яток, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії дискримінації, вміння ставати рольовою моделлю активної діячки/союзника.
Передумови до початку вивчення:	Засвоєння змісту навчальних дисциплін 1-го семестру навчання в магістратурі зі спеціальності 034 Культурологія; успішне проходження (залік) творчої практики.

Мета курсу (набуті компетентності)

Внаслідок вивчення цього навчального курсу здобувач вищої освіти набуде таких компетентностей:

1. ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
2. ЗК4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
3. ЗК5. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
4. ЗК6. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
5. ЗК7. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
6. ФК2. Здатність до оцінювання та аналізу інформації у процесі професійної діяльності.
7. ФК3. Здатність виявляти культурні потреби суспільства та його окремих груп та визначати шляхи їх задоволення, забезпечувати культурні права і свободи людини.
8. ФК4. Усвідомлення соціальної та етичної місії культуролога, а також можливостей та особливостей практичного використання культурологічного знання.
9. ФК5. Здатність до ефективної взаємодії з представниками інших професій, а також до залучення до розв'язання проблем культури представників громадськості.
10. ФК7. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати й моделювати культурний розвиток різних культурних регіонів, художньої та візуальної культури.
11. ФК8. Здатність організувати роботу та здійснювати керівництво закладами культури, а також відповідними структурними підрозділами підприємств і установ, враховуючи економічні, законодавчі й етичні аспекти.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)		Стислий зміст	Інструменти і завдання
		Ден..ф.н.	Заочн.		
1.	Навчальний та науковий статус дисципліни «Управління закладами культури»	2/0/2	1/0/1	Предмет дисципліни «Управління закладами культури». Сутність та типи управління (порівняння близьких категорій). Поняття закладу культури. Управління закладами культури як складова процесу культуротворчості. Основні функції закладів культури у суспільстві та в соціокультурній діяльності. Соціальний запит на культурологічне управління закладами культури.	Наявність власного конспекту, участь в обговоренні; виконання завдань із самостійної роботи
2.	Система закладів культури в Україні та світі	2/0/2	0/0/0	Основні види закладів культури у суспільстві. Історична еволюція закладів культури, в тому числі, під впливом жіночого руху та розвитку ІТ. Типи фінансування закладів культури: вітчизняний та зарубіжний досвід. Поняття системи закладів культури. Система закладів культури в реалізації культурної політики.	Наявність власного конспекту, підготовка доповіді або участь в обговоренні; виконання завдань із самостійної роботи
3.	Організаційно-правові основи управління в сфері культури	2/0/2	0/0/0	Система державних органів управління культурою. Основні завдання, пріоритети і компетенції Міністерства культури та інформаційної політики України. Органи місцевого самоврядування в управлінні культурою. Сутність правового регулювання діяльності закладів культури.	Наявність власного конспекту, підготовка доповіді або участь в обговоренні; виконання завдань із самостійної роботи
4.	Законодавство України в галузі культури, мистецтва, культурної спадщини і охорони пам'яток.	2/0/2	0/0/0	Питання культури в Конституції України. Закони України, які регулюють відносини у сфері культури. Постанови Кабінету Міністрів України в контексті управління закладами культури і мистецтв. Укази Президента України і Постанови Верховної Ради України в галузі культури. Накази та розпорядження центральних та місцевих органів влади.	Наявність власного конспекту, підготовка доповіді або участь в обговоренні; виконання завдань із самостійної роботи
5.	Принципи управління і складові якості функціонування закладів культури	2/0/2	0/0/0	Основні принципи філософії управління. Стратегічне та ситуативне управління. Базові принципи міжнародних стандартів менеджменту якості: використання в закладах культури. Якість функціонування закладу	Наявність власного конспекту, підготовка доповіді або участь в обговоренні; виконання завдань із самостійної роботи

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)		Стислий зміст	Інструменти і завдання
		Ден..ф.н.	Заочн.		
				культури в контексті гендерної проблематики та культури інклюзії.	
6.	Специфіка управління різними закладами культури та в мінливих обставинах	4/0/4	1/0/1	Особливості керування класичними та віртуальними музеями, галереями, виставочними залами, бібліотеками та архівами. Особливості керування театрами, філармоніями, аудіо-та кіностудіями. Особливості керування палацами/будинками/центрами культури/науки і техніки. Принципи прийняття управлінських рішень у непередбачуваних контекстах Проблеми керування закладами культури під час військового стану та бойових дій.	Наявність власного конспекту, підготовка доповіді або участь в обговоренні; виконання завдань із самостійної роботи

Рекомендована література:

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Закон України «Про культуру». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>
3. Закони України (Електронний ресурс <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>):
 - «Про бібліотеки і бібліотечну справу»,
 - «Про приєднання України до Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини»,
 - «Про театри і театральну справу»,
 - «Про гастрольні заходи в Україні»,
 - «Про професійних творчих працівників та творчі спілки»,
 - «Про кінематографію» та «Про державну підтримку кінематографії в Україні»;
 - «Про авторське право і суміжні права»,
 - «Про музеї та музейну справу»,
 - «Про охорону культурної спадщини»,
 - «Про охорону археологічної спадщини»,
 - «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей»,
 - «Про Національний архівний фонд та архівні установи»,
 - «Про народні художні промисли»,
 - «Про інформацію»;
 - «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної підтримки культури, туризму та креативних індустрій»;
 - «Про основні засади молодіжної політики».
4. Що рекомендує законопроект про внесення змін до Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу». URL: <https://oth.nlu.org.ua/?p=4808>
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 02 грудня 2020 р. № 1183 “Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися державними і комунальними закладами культури, що не є орендою”. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-zatverdzhennya-pereliku-platnih-a1183>
6. Грушина А.І. Механізм стратегічного управління фінансовими ресурсами підприємств галузі культури. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. Випуск 15, частина 1. С. 90 – 94. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/15_1_2017ua/22.pdf
7. Грушина А.І. Особливості організації системи менеджменту сфери культури та мистецтв/ Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія Менеджмент соціокультурної діяльності. September 2018. URL: https://www.researchgate.net/publication/328059789_OSOBLIVOSTI_ORGANIZACII_SISTEMI_MENEDZMENTU_SFERI_KULTURI_TA_MISTECTV (DOI:[10.31866/2616-7573.1.2018.143388](https://doi.org/10.31866/2616-7573.1.2018.143388))
8. Здіорук С. І. Культурна політика України: національна модель у європейському контексті : аналіт. доп. / С. І. Здіорук, О. М. Литвиненко, О. П. Розумна; за ред. С. І. Здіорука. – К. : НІСД, 2012. – 64 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2013-02/Kultura_Zdioruk-beb1d.pdf

9. Кузьмук О. В. Зарубіжний досвід взаємодії держави з підприємницькими структурами сфери культури. *Аналітичні записки Відділу соціокультурних та етнонаціональних досліджень*. URL: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/February/2.htm>
10. Культурні маршрути Ради Європи. Практичний посібник. Київ, 2019. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/343/Posibnyk.pdf>
11. Леонтєва В.М. Менеджмент як професія: роль і статус у культуротворчому процесі. *Вісник ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. Серія: "Філософія"*. – Харк. нац. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. 2014. Вип.42. С.125–136. URL: <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/philosophy/article/view/2093/0>
12. Овчаренко С. В. Гуманітарна та культурна політика [Електронний ресурс] : навч. посіб. / С. В. Овчаренко. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2013. – 152 с. URL: <http://www.oridu.odessa.ua/9/buk/ovcharenko.pdf>
13. Проєктування культурних центрів: Посібник (перекладений за підтримки Програми ЄС-Східного Партнерства «Культура та креативність»). URL: <https://www.culturepartnership.eu/upload/editor/2017/handbook/Design%20Handbook%20ua.pdf>
14. Феномен культурних обсерваторій. URL: <https://www.culturepartnership.eu/article/fenomen-kulturnih-observatoriy>
15. Фесенко Н. С. Загальні принципи адміністрування сферою культури в країнах-членах ЄС та США. *Теорія та практика державного управління*. 2015. Вип.1 (48). URL: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=cm7aQqcAAAAJ&citation_for_view=cm7aQqcAAAAJ:qjMakFHDy7sC
(https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/NADU/TPDU/TPDU-48-2015.pdf#page=224)
16. Agenda 21 for Culture (Завдання на 21 століття для культури). URL: https://www.agenda21culture.net/sites/default/files/files/documents/multi/ag21c_uk.pdf

Методичне забезпечення

1. Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Управління закладами культури» для здобувачів/-ок вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 034 «Культурологія» за ОПП «Культурологія: гендерні дослідження» (для всіх форм навчання). Укладач В.М. Леонтєва. Київ, 2023. 10 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів	
	Денна ф.н.	Заочна ф.н.
Наявність власного конспекту лекцій	10	5
Робота на семінарських заняттях	20	5
Виконання завдань самостійної роботи	20	40
Іспит	50	50
Разом	100	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90 – 100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Відповідно до прийнятого в Університеті «Положення про запобігання та виявлення академічної недоброчесності» до **форм академічної недоброчесності належать):**

- «– копіювання та оприлюднення виконаного іншим автором твору як свого;
- дослівне копіювання фрагментів чужого твору (від фрази до набору речень) у свою роботу без належного оформлення цитування;
- внесення незначних правок у скопійований матеріал (зміна формулювання речень, порядку слів у них тощо) із збереженням загального змісту без належного оформлення цитування;
- парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту;
- компіляція – створення тексту шляхом копіювання матеріалів із низки джерел без внесення правок і поглибленого вивчення проблеми, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту».

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути зараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки. За умов дистанційних занять перевірка готовності технічних засобів до роботи має здійснюватися заздалегідь.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не користуються мобільним телефоном (та іншими пристроями) та навушниками для прослуховування (споживання) будь-якого контенту (інформації);
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інших джерел інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.